ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੂਨਮ ਆਦਿ

(2017 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 517-518)

ਮਾਰਚ 08, 2022

[ਸੰਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ ਅਤੇ ਐਮ. ਐਮ. ਸੁੰਦਰੇਸ਼, ਜੇ.ਜੇ.]

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ, ਅੰਡਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਦ੍ਵੀਪ, ਲੱਛਦੀਪ, ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਵ ਅਤੇ ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਨਗਰ ਹਵੇਲੀ (ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ) ਨਿਯਮ, 2003 - ਨਿ. 4, 7 - ਮੁਅੱਤਲ ਹੋਏ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਤਨਖਾਹ-ਉੱਨਤੀਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦੀ ਮੰਗ - ਫੈਸਲਾ: ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰਿਟਾਇਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਯੋਕਤਾ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਸੁਣਵਾਈ ਸੰਬੰਧ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੇ ਭੂਤਕਾਲ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਬਿਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ - ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ, ਅੰਡਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਦ੍ਵੀਪ, ਲੱਛਦੀਪ, ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਵ ਅਤੇ ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਨਗਰ ਹਵੇਲੀ (ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ) ਨਿਯਮ, 2003 - ਨਿ. 4, 7 - ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪਿੱਛਮੁੱਖੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ - ਫੈਸਲਾ: ਕੇਵਲ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਪਿੱਛਮੁੱਖੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਚੂੰਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਫਲ ਵਿਚਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਸਲ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀ ਦੇ ਸਾਲ ਅਨੁਸਾਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ - ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ।

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ: ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ - ਦੋ ਸੈੱਟ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦਾ ਵੱਖਰਾਪਣ - ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਉੱਠਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗਵਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਵੱਖਰੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੋਸਟ ਲਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਵੱਖਰੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਵਰਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ: 1. ਵੱਖਰੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਨਾਲ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਹਨ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਸਾਮੀ ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਇਕ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੀ ਕਸਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ, ਤਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜੋ ਨਿਆਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਸੀ.ਏ.ਟੀ. ਦੀ ਤਰਕ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਖਾਰਜੀ ਵੀ ਸਹੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13]

2. ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਲਿਕ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ "ਸੁਨਹਿਰੀ ਹੈਂਡਸ਼ੇਕ" ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪੂਰਵ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੇ ਭੂਤਕਾਲ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਬਿਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਪੇ ਸਕੇਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 517 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ 2012 ਵਿੱਚ ਡੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਸਰਕੁਲਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਖੋਜ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਨੇਚਰ ਦੇ ਅੱਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਰਹੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16]

3. ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 518 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਡੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਸਫਲ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਫਾਈ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸਲ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਸਾਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨਾ ਤੋ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਕੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ 2009 ਦੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚੁਣੌਤੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸਿਰਫ 2011 ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਜੇ.ਏ.ਜੀ.-I ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਖਿਲਾਫ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਲਪਨਿਕ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲਾਭ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਅਤੇ 7 ਨਾਲ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਕੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਹੜੇ ਉਸ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗਵਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਵੱਖਰੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਵਰਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿ ਕੇ 17.04.2012 ਨੂੰ ਡੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਨਾਲ 01.07.2011 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ, ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਅਸਾਮੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਲਾਭ

ਹੈ 2017 ਦੀ ਸੰਖਿਆ 518. ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਇਹ ਵਰਤੋਂ ਪਿਛਲੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤਰੱਕੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਹਨ ਵਰਗੀਕਰਨ [ਪਾਰਾ 17, 18]

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਕੇ. ਵਾਧਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1989] ਸੁਪ. 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 625 ; [1989] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 571; ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਗਜਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, (2019) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 281 ; [2019] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 444; ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੁਕਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਰਵਿੰਦ ਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 1195 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1989] 1 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 751 ਪੈਰਾ 19 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2019] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 444 ਪੈਰਾ 20 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 517-518 ਦੇ 2017.

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 05.12.2014 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 8494 ਅਤੇ 8516 ਦੇ 2014.

ਮਿਸ ਰੇਖਾ ਪਾਂਡੇ, ਸੁਮਿਤ ਟੇਟਰਵਾਲ, ਮਿਸ ਸਨਿਧਾ ਮਹਿਰਾ, ਮਿਸ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਾਰਤਾਵਾਂ ਲਈ.

ਮਿਸ ਬੀਨਾ ਤਾਮਟਾ, ਮਿਸ ਅਵਨੀਸ਼ ਅਹਲਾਵਤ, ਡਾ. ਮੋਨਿਕਾ ਗੁਸਾਈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਐਮ. ਐਮ. ਸੁੰਦਰੇਸ਼, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਜਵਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ: -

i. ਇੱਕ ਸਵੈਚਛਿਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਿਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ii. ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਤਮ ਸਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ:

2. ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਦੋਵੇਂ ਜਵਾਬੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਜੂਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਗ੍ਰੇਡ-II (ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ "ਜੇਏਜੀ-II" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 517 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ 2010 ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਸਵੈਚਛਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 518 ਦੇ 2017ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਗ੍ਰੇਡ-I (ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ "ਜੇਏਜੀ-I" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਵਿੱਚ 27.12.2011 ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 17.04.2012 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 01.07.2011 ਤੋਂ ਅਸਰ ਨਾਲ ਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੈਪੀਟਲ ਟੈਰੀਟਰੀ ਆਫ ਦਿੱਲੀ, ਅੰਡਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਆਈਲੈਂਡਸ, ਲੱਕਸ਼ਦੀਪ, ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਉ ਅਤੇ ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਨਗਰ ਹਵੇਲੀ (ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ) ਨਿਯਮ, 2003 (ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ '2003 ਦੇ ਨਿਯਮ' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜੇਏਜੀ-I ਦੇ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੇ 10% ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਤਮ ਸੀ। 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ 01.10.2009 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ 472 ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਜਵਾਬੀਆਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਸੀਏਟੀ) ਅੱਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਜੇਏਜੀ-I ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰੱਕੀਸ਼ੁਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅੱਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ, ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੀ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਅਤੇ 7 ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

4. ਜਵਾਬੀਆਂ ਨੇ ਸੀਏਟੀ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਜੋ ਅੰਤਰਾਲ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 517 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ ਏਬੀ.14017/74/2011-ਈਐਸਟੀ (ਡੀਆਰ) ਦੀ 01.08.2012 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਪੁਨਰਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਵਿਭਾਗ (ਡੀਓਪੀਟੀ) ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਹੂਲਤ ਜੋ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਾਰੀਖ ਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗ ਹੈ, "ਤਨਖਾਹ-ਉਨਤੀ" ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 518 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 01.07.2011 ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ, 01.10.2009 ਤੋਂ ਇਸਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਔਚਿਤਯ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਵੇਂ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ।

ਦਲੀਲਾਂ:

5. ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਮਿਸ ਰੇਖਾ ਪਾਂਡੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਅਵਨੀਸ਼ ਅਹਲਾਵਤ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 517 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 518 ਦੇ 2018 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 517 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਐਮ.ਐਸ. ਪੂਨਮ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਵੈਚ੍ਛਾ ਨਾਲ 2010 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ 2011 ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਉੱਠੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 04.04.2012 ਨੂੰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 'ਜੇਏਜੀ-ਆਈ' ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈਏਐਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਵਿਭਾਗ (ਡੀਓਪੀਟੀ) ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਸਰਕੁਲਰ ਨੰਬਰ ਏਬੀ.14017/41/2011-ਈਐਸਟੀ (ਡੀ) ਦੀਨਾਂਕ 01.08.2012 ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਨਤੀ ਸਿੰਪਲਿਸਿਟਰ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੈਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੇਸਟਿਡ ਜਾਂ ਅਰਜਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, 2009 ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀਆਂ, ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ (ਆਈਏਐਸ) ਕੈਡਰ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੇਵਲ 2011 ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਅਤੇ 7 ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਰੋਕ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ (ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ) ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ 1954, ਅਤੇ ਆਈਏਐਸ (ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ, 1987), ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੇਏਜੀ-ਆਈਜ਼ ਤੋਂ ਆਈਏਐਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਾਮੀ ਉੱਠਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇੰਡਕਸ਼ਨ ਡੀਪੀਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਏਜੀ-ਆਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈਏਐਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ (ਇਸਨੂੰ 'ਡੀਪੀਸੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਅਸਾਮੀ ਜੇਏਜੀ-ਆਈ ਵਿੱਚ 2011 ਵਿੱਚ ਹੀ ਉੱਠੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਨਾਮਮਾਤਰ ਅਸਾਮੀ 2009 ਵਿੱਚ ਹੀ ਉੱਠ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਚੂੰਕਿ ਜੇਏਜੀ-II ਤੋਂ ਜੇਏਜੀ-I ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਵਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਬ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਅਸਾਮੀ ਉੱਠਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀਪੀਸੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਐਂਟਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੇਵਲ ਜੇਏਜੀ-ਆਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈਏਐਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਇੱਕ ਅਸਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਾਡਰ ਇੱਕ ਡੀਮਡ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗਾ। ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 518 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸੀ ਸਿਰਫ਼ 27.12.2011 ਨੂੰ ਐਡਹਾਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਈ-I ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਹ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ।

8.ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 17.04.2012 ਨੂੰ ਅਸਰ ਨਾਲ 01.07.2011 ਤੋਂ, ਡੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਸਫਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਯਮਿਤੀਕਰਨ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਭ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਜੇ.ਏ.ਜੀ.-I ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ 10% ਦੀ ਵਾਧੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ.ਏ.ਜੀ.-I ਜੇ.ਏ.ਜੀ.-II ਦੀ ਫੀਡਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਇੱਕ

ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਪੋਸਟ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਡਿਊਲ I ਅਤੇ ਸ਼ਡਿਊਲ III ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4.1, 7.3, 7.4 ਅਤੇ 7.5 ਦੇ ਜੋਰ ਦੇ ਨਾਲ।

9. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 517 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬੀ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 518 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਰੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਕ ਨੂੰ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੇਰੀ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਪੱਖ 2009 ਦੇ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 'ਤੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 2009 ਤੋਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ 01.07.2011 ਤੋਂ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼:

10. ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੇ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਡਿਊਲਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ:

2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 4.1:

“4.ਗ੍ਰੇਡਾਂ, ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ:-

(I) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਡਿਊਟੀ ਪੋਸਟਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪੇ ਸਕੇਲ ਸ਼ਡਿਊਲ I ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਦਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਵੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗੈਰ-ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਗ੍ਰੇਡ ਜੂਨੀਅਰ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਿਵ ਗ੍ਰੇਡ-I ਅਤੇ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਗ੍ਰੇਡ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਡਿਊਲ I ਦੇ ਭਾਗ B ਅਤੇ C ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਚਲਾਏ ਜਾਣਗੇ: ਹੋਰ ਇਹ ਕਿ ਜੂਨੀਅਰ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਿਵ ਗ੍ਰੇਡ I ਵਿੱਚ ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜੂਨੀਅਰ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਿਵ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੁੱਲ ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦਾ ਪੇ ਸਕੇਲ ਰੁ.12,000-16,500 ਹੈ।*

2003 ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 7.3, 7.4 ਅਤੇ 7.5:

"7. ਸੇਵਾ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ: -

xxx

(3) ਜੂਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਗ੍ਰੇਡ-ਪਹਿਲੀ, ਜੂਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਗ੍ਰੇਡ-ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹੇਠਲੇ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ

ਨਿਯੁਨਤਮ ਯੋਗ ਸੇਵਾ ਹੋਵੇਗੀ।

xxx

(4) (ਅ) xxx

(ਬ) xxx

(ਸੀ) ਜੂਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਗ੍ਰੇਡ-ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਵਰੀਅਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਅਯੋਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ।

(5) ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਅਧੀਨ ਹਰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਵਿਭਾਗੀ ਤਰੱਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

2003 ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਡਿਊਲ I:

"ਸ਼ਿਡਿਊਲ।

[ਨਿਯਮ 4(1) ਦੇਖੋ]

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ, ਅੰਡਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਦ੍ਵੀਪ ਸਮੂਹ, ਲੱਛਦੀਪ, ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਵ ਅਤੇ ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਨਗਰ ਹਵੇਲੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਪੋਸਟਾਂ ਦਾ ਨਾਮ, ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ।

ਭਾਗ ਏ	ਸੇਵਾ ਦੇ ਦਰਜੇ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ	ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ
(ਅ)	ਸੇਵਾ ਦੇ ਦਰਜੇ	ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਸਕੇਲ
1	ਜੂਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਗ੍ਰੇਡ। (ਗਰੁੱਪ ਏ)	ਰੁ.14,300-400-18,300

2	ਜੂਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਗ੍ਰੇਡ II (ਗਰੁੱਪ ਏ)	ਰੁ.12,000-375-16,500

ਸ਼ਿਡਿਊਲ III 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ:

"ਸ਼ਿਡਿਊਲ III
(ਨਿਯਮ 7 (3) ਨੂੰ ਦੇਖੋ)"

ਕ੍ਰਮ ਨੰ.	**ਗ੍ਰੇਡ**	**ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਧੀ**	**ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਯੋਗਤਾ**
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	ਜੂਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਗ੍ਰੇਡ I	ਵਰਿਸ਼ਠਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਅਯੋਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ।	ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਜੂਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਗ੍ਰੇਡ-II ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੇਵਾ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਜੂਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਗ੍ਰੇਡ I ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਲਈ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

11. ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ, ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਜੇਐਜੀ-II ਤੋਂ ਜੇਐਜੀ-I ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਨਿਯਮ 4 ਨੇ ਪੋਸਟ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਤਮ 10% ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇਐਜੀ-I ਅਤੇ ਜੇਐਜੀ-II ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

12. 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 7 ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਐਜੀ-I ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖਾਲੀਆਂ ਸਿਰਫ ਤੁਰੰਤ ਹੇਠਲੇ ਗ੍ਰੇਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਡਿਊਲ III ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ। ਸ਼ਿਡਿਊਲ III ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਐਜੀ-I ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਪੋਸਟ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਜੇਐਜੀ-II ਫੀਡਰ ਕੈਡਰ ਪੋਸਟ ਹੈ, ਹੋਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।

13. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸੀਏਟੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਜੇਐਜੀ-I ਸਿਰਫ ਜੇਐਜੀ-II ਦਾ ਉਨਤੀਕਰਨ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੋਸਟ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਸਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਏ ਨਿਯਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ, ਤਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਸੀਏਟੀ ਦਾ ਤਰਕ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਖਾਰਜੀ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

14. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਜੇ.ਏ.ਜੀ-1 ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਪੋਸਟ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਨੋਟੀਫਾਇਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਪੋਸਟ ਲਈ ਇੱਕ ਵੇਸਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੁਕਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਅਰਵਿੰਦ ਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 1195 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"37. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਐਲ.ਆਈ.ਸੀ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਵਤ ਕਿਰਣ ਮੋਹੰਤੀ [(1991) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 295] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 4 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"4... ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ

ਨਤੀਜਾ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਸੂਚੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 16 ਅਧੀਨ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ/ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਅਣਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਵਾਂਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ।"

38. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [(1999) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 209] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 16(1) ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ/ਉਸ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਗੰਨਾਧ ਰਾਓ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਨੰਦ, ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ., ਵੇਂਕਟਸਵਾਮੀ, ਪਟਨਾਇਕ, ਕੁਰਡੂਕਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ., ਦੇ ਨਾਲ ਬੋਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 21 ਅਤੇ 22 ਅਤੇ 27 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ:

"21 : ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16(1) : ਕੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ

22 : ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 16(1) ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇੱਕਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ "ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਗੇ ਸਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ"। ਅਨੁਚਛੇਦ 16(1) ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਮੌਕੇ ਹੋਣਗੇ"।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 16 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਧਾਰਾ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਵਿੱਚ ਆਮਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਾਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਖਾਸ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਫਤਰ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੌਕੇ" ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ। "ਰੋਜ਼ਗਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਪੱਧਰ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਮਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 16(1) ਹਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਲਈ "ਵਿਚਾਰਿਆ" ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸਮਾਨ ਮੌਕਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਤਰੱਕੀ ਲਈ "ਵਿਚਾਰਿਆ" ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

"ਸਮਾਨ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਤਰੱਕੀ ਅਨੁਚਛੇਦ 16(1) ਅਧੀਨ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਹਨ।"

27. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਲਈ "ਵਿਚਾਰਿਆ" ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ (ਭਾਵੇਂ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਜਾਂ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ) ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ

ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਮੌਕੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਤਲਬ ਤਰੱਕੀ ਲਈ "ਵਿਚਾਰਿਆ" ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਨੁਚਛੇਦ 16(1) ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1950 ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।"

15. ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤਰੱਕੀਆਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਤਾਂ ਜਾਗ-1 ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਣ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਕਿਹੀ ਅਸਾਮੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਨਿਯਮ 4 ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਨਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਜਾਗ-1 ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਗ-ਦੋ ਦੇ ਫੀਡਰ ਕੈਡਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਤਰੱਕੀਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀ ਹੈ।

16. ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯੋਕਤਾ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ "ਸੁਨਹਿਰੀ ਹੈਂਡਸ਼ੇਕ" ਦੁਆਰਾ ਜੁਰਾਲ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪੂਰਵ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੇ ਭੂਤਕਾਲ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਬਿਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਦੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਪੇ ਸਕੇਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 517 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ 2012 ਵਿੱਚ ਡੀ.ਪੀ.ਸੀ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅੱਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

17. ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 518 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਡੀ.ਪੀ.ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਫਲ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਕਲੀਅਰੈਂਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸਲ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਸਾਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬੀ ਨਾ ਤੋ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ 2009 ਦੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਕੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸਿਰਫ 2011 ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਆਈ-1 ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਈਏਐਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਖਿਲਾਫ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾਮਮਾਤਰ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲਾਭ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਅਤੇ 7 ਨਾਲ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

18. ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਾ ਹੋਣਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਕੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੇ ਹਾਂ, ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ

ਲਾਭ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਵੱਖਰੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤੇ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 17.04.2012 ਨੂੰ ਡੀ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 01.07.2011 ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 518 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਭ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਕੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵੈਧ ਵਰਗੀਕਰਣ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

19. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਕੇ. ਵਾਦੇਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, 1989 ਸੁਪਲੀ (2) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 625 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਸਾਮੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਅਸਾਮੀ ਖਾਲੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ:

"5....ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਲ ਅਸਾਮੀ ਦੇ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਅਸਾਮੀ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਅਸਾਮੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਸਾਮੀ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਵਾਧੂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਿਰਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬੋਰਡ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦਾ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।"

20. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੰਗਾ ਵਿਸ਼ਨੂ ਗੁਜਰਾਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, (2019) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 28 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ:

45. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਕਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੈਡਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕੋ ਗ੍ਰੇਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਭਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਧਾ ਭਰਤੀ ਕਲਾਸ II ਇੰਜੀ. ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, (1990) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 715 ਹੈ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਖੌਰੀ ਸਚਿੰਦਰ ਨਾਥ, 1991 ਸੁਪਲੀ (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ।334 ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਂਚਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, (2007) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 683. ਪਵਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰੀਵਾਨ ਸਿੰਘ, (2011) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 267 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ

281-82, ਪੈਰਾ 45)

“45... (i) ਚੋਣ ਦੀ ਅਸਰਦਾਰ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸੂਚੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ii) ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰ ਸੇ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਸਬਸਟੈਂਟਿਵ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਪਦੰਡ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਥ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚਲਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 14 ਅਤੇ 16 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੁਸੰਗਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(iii) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨੋਟੀਸ਼ਨਲ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਦਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਰਗੀਕਰਣ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(iv) ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਹੋਏ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੀ. ਸੁਧਾਕਰ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਗੋਵਿੰਦ ਰਾਓ, (2013) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 693 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।”

21. ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕਾਂ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੁਹਰ ਲਾਉਣ ਲਈ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਅਨੁਸਾਰਨ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate